

Vaihtoehtoja, valintoja ja uusia alkuja – Arviointi nuorten opintopoluista ja ohjauksesta perusopetuksen ja toisen asteen nivelvaiheessa.

Hyvät käytännöt

Arviointihankkeessa perusopetuksen ja toisen asteen järjestäjiltä koottiin hyviä käytäntöjä. Järjestäjät saivat kuvata ohjaukseen ja nivelvaiheeseen liittyviä hyviä käytäntöjään tai toimintamallejaan, jotka ovat todenneet toimiviksi menettelyiksi järjestäjän tasolla tai sen kouluissa tai oppilaitoksissa.

Tämä kooste sisältää niiden järjestäjien kuvaamat hyvät käytännöt ja toimintamallit, jotka antoivat luvan kuvaustensa julkaisemiseen.

Perusopetuksen järjestäjiltä pyydettiin kuvauksia seuraaviin teemoihin liittyvistä hyvistä käytännöistä:

1. Jatko-opintoihin ja uravalintoihin suuntautumisen ohjaukseen liittyvä hyvä käytäntö tai toimintamalli, joka edistää erittäin hyvin ohjauksen saatavuutta, saavutettavuutta, tarvestaavuutta ja/tai oppilaiden osallisuutta 2
2. Hyvä käytäntö tai toimintamalli, joka on kehitetty niiden oppilaiden tukemiseksi, jotka ovat vaarassa jäädä ilman perusopetuksen päättötodistusta, tai joilla on riski olla sijoittumatta perusasteen jälkeisiin opintoihin 11
3. Nivelvaiheyhteistyöhön liittyvä hyvä käytäntö tai toimintamalli, jotka on kehitetty järjestäjänne tasolla tai järjestäjän kouluissa 17

1. Jatko-opintoihin ja uravalintoihin suuntautumisen ohjaukseen liittyvä hyvä käytäntö tai toimintamalli, joka edistää erittäin hyvin ohjauksen saatavuutta, saavutettavuutta, tarvestaavuutta ja/tai oppilaiden osallisuutta

Confido-Pohjanmaan kristillinen Kasvatus ry - Österbottens Kristliga Uppfostran rf	Olemme kehittämässä kokonaisvaltaista ratkaisukeskeisiin menetelmiin perustuvaa oppilaanohjausta. Osalla henkilökunnasta on koulutusta aiheeseen. Tarkoitus tehdä ensi syksyksi suunnitelma ratkaisukeskeisten menetelmien käytöstä oppilashuollossa ja oppilaanohjauksessa.
Toholammin kunta	Lukiolaisten järjestämä lukion esittelypäivä 9. luokkalaisille, Aluksi abit vastaavat ysien kysymyksiin lukioon liittyen (kerätty etukäteen) ja sitten oppilaat kiertävät ryhmissä lukiolaisten pitämiä rasteja, joilla esitellään eri aineiden opiskelua lukiossa. Loppupäivästä mahdollisuus osallistua lukion tunneille.
Helsingin normaalilyseo	Jatko-opintoihin ohjaus on pitkäaikaista ja yksilöllistä. Yksilö/pienryhmä ohjaukset alkavat 8. -luokan keväällä ja jatkuvat pitkin ysiluokkaa. Viikottaiset opo -tunnit tukevat tätä työtä, samoin vanhempainillat.
Hattulan kunta	Nuoren ajattelu- ja toimintatapojen ohjaamiseen liittyvä prosessiohjaus on timantti. Koulumme opinto-ohjaaja on kehittänyt ohjausmallin, jossa ohjaus kohdennetaan nuoren ajattelu- ja toimintatapaan siten, että erikseen käydään läpi nuoren ennakkointiprosessia (uskomukset, vahvuudet ja kokemukset, toiminnallista prosessia (ajattelu ja konkreettinen tekeminen) sekä rakentavaa tulkintaprosessia. Tätä mallia sovelletaan koko ohjausjatkumon ajan 7.-9. luokilla, ja tulokset ovat erinomaisia. Myös luokanvalvojat soveltavat tätä mallia vanhempainvarteissa, jolloin myös huoltajat pääsevät mukaan prosessiin.
Borgå stad	Studiebesöken till andra stadiets utbildningar, även individuella besök möjliga, närheten till skolorna är av stor betydelse, individuella träffar med studiehandledaren i åk 9 och möjlighet till elev- och föräldrträffar.
Kuusamon kaupunki	Vuosia jatkunut tiivis moniammatillinen ja seudullinen työryhmä. Tapaamiset säännöllisiä. Tiedon vaihto, ammatillinen tuki jne.
Larsmo kommun	Ett mycket gott samarbete med andra studiehandledare i åk 7-9 i regionen. Vi träffas ett par gånger/läsår och utbyter idéer och tankar. Vi hjälps åt/samarbetar spec då det gäller studiebesök längre bort inför GEA. Var och en av oss 7 behöver inte åka t ex med 1-2 elever på var till Vasa, utan här samarbetar vi. Det är ekonomiskt och klimatsmart, eleverna ges möjlighet att se det som intresserar dem tryggt tillsammans med 1-2 behöriga studiehandledare.
Kannonkosken kunta	Työelämään tutustumista on kehitetty hajauttamalla päiviä ja yksilöllistämällä kestoja.
Joutsan kunta	Ammattilaisten aamupäivä-tilaisuus, joka toistuu 3.vuoden välein. Siihen kokoontuvat seudun yrittäjät ja työelämän edustajat esittelemään työtään ja toimialaansa kaikille yläkoululaisille ja lukiolaisille.
Hyvinkään kaupunki	Harjoitushaku yseillä ennen yhteishakua, jossa kysytään hakutoiveet ja selvitetään mahdollisuudet. Lomake käy kotona kommentoitavana.
Ilmajoen kunta	Ennen ohjauskeskustelua oppilaat täyttävät verkossa etukäteistehtäviä (vaihtelee eri luokka-asteilla). Tapaaminen käynnistyy hyvin oppilaan etukäteisellä pohdinnalla. Opo katsoo nämä ennen keskustelua.
Ulvilan kaupunki	Yläkoulusta toiselle asteelle: Oppilaanohjaaja esittelee oppilaanohjauksen luokkatunneilla jatko-opintomahdollisuuksia. Tavoitteena on saada kaikille oppilaille mieluisa ja soveltuva jatko-opintopaikka. Yhdeksännellä luokalla oppilaat tutustuvat

	<p>toisen asteen opintoihin. Ensisijaisia tutustumiskohteita ovat lähialueen oppilaitokset sekä tarvittaessa muut oppilaitokset. Yhdeksännen luokan aikana järjestetään vanhempainilta, jossa oppilaanohjaajat kertovat hakuun liittyvistä asioista ja toisen asteen opinto-ohjaajat esittelevät jatko-opintomahdollisuuksia. Pienryhmän oppilaiden jatko-opinnot suunnitellaan moniammatillisessa yhteistyössä.</p> <p>Syyslukukauden alettua, jatko-opintopaikkojen varmistuttua, toisen asteen oppilaitoksiin toimitetaan erityisessä ja tehostetussa tuessa olleiden oppilaiden nivelvaiheen tiedonsiirtolomakkeet. Tiedonsiirtopalaverit järjestetään SATAEDUn ja Ulvilan lukion kanssa. Palaverihin osallistuvat oppilaanohjaajat, opinto-ohjaajat, erityisopettajat, kuraattorit ja terveydenhoitajat.</p> <p>Mikäli nuori peruskoulun jälkeen ei ole aloittanut mitään opintoja, koululta otetaan yhteyttä etsivään nuorisotyöhön, jonka tavoitteena on olla läsnä nuorten keskuudessa ja tarjota mahdollisuus turvalliseen ja luottamukselliseen aikuiskontaktiin.</p>
Teuvan kunta	On kehitetty toimivat siirtopalaverit.
Oulaisten kaupunki	Classroomissa olevat eriyttävät tehtävät, ohjaus Wilmassa, joka lisääntyy koko ajan.
Kosken TL kunta	Ammatinvalinta-TET 8. ja 9. luokalla.
Keiteleen kunta	Säännölliset henkilökohtaiset ajat tavoittavat oppilaat parhaiten. Tiedottamisessa käytetään nuorille heidän omia hyväksi havaittuja kanavia, joilla helppo lähestyä (Doodle, Whatsapp, Wilma jne.)
Kurikan kaupunki	Työ, ura ja yrittäjyys -teemapäivä. Yhdeksäsluokkaisille Yrittäjäkylä ja yritysvierailu. Seitsemäs- ja kahdeksäsluokkaisille 4H-yhdistyksen business cafe yrittäjyydestä. Yrittäjävierailu. Dreams.fi -vierailu. Pelillinen iltapäivä yrittäjyyden parissa (perustetaan yritys, mietitään mitä se vaatii, mikä on tuote, miten myydään ja markkinoidaan jne.)
Vantaan kaupunki	<p>Joustava työelämäpainotteinen opetus</p> <p>Vantaan perusopetuksessa on kehitetty perinteisen joustavan perusopetuksen (jopo) rinnalle joustavaa työelämäpainotteista perusopetusta (TEPPO). TEPPO-toiminta on ei-luokkamuotoista työelämäpainotusta, jossa 8.-9.-luokkaiset oppilaat opiskelevat 5-7 viikkoa työelämässä ja muutoin oman luokkansa kanssa oman lukujärjestyksen mukaisesti. Opetuksessa noudatetaan Vantaan perusopetuksen opetussuunnitelmaa toiminnallisilla työmenetelmillä. Tärkeää on oppilaan omat vahvuudet ja yksilöllinen oppimispolku. Työelämäpainotteista opetusta ohjaa koululla oppilaanohjaaja, ja sitä tukee koulun moniammatillinen tiimi.</p> <p>Työelämäpainotteisessa opetuksessa oppilaat saavat monipuolisia eväitä tulevaisuutensa rakentamiseen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - itsetuntemusta ja omien vahvuuksien tunnistamista - motivaatiota, vastuunkantoa ja toimijuutta - päätöksentekotaitoja - ajankäytön hallintaa - työelämätaitoja ja -asennetta - työelämäntuntemusta ja urasuunnitteluvalmiuksia - kokemuksia erilaisista töistä ja työpaikoista. <p>Toiminnalla pyritään vastaamaan muuttuvan työelämän tarpeeseen vahvistamalla oppilaiden työelämätaitoja, luomalla joustavia opiskelupolkuja ja monipuolistamalla osaamisen tunnistamista ja tunnustamista. Lisäksi pyritään vaikuttamaan toisen asteen korkeisiin keskeyttämislukuihin tukemalla oppilaiden vahvuuksien tunnistamista ja</p>

	<p>itsetuntemusta, luomalla mahdollisuuksia tutustua työelämään sekä vahvalla oppilaanohjauksella.</p> <p>Lukuvuonna 2018-2019 työelämäpainotteista opetusta toteutetaan Vantaalla kahdeksassa peruskoulussa ja toiminnan piirissä on tällä hetkellä noin 140 oppilasta. Lukuvuodeksi 2019-2020 toiminta laajenee edelleen. TEPPO-toimintaan on päähaku keväisin ja oppilasvalinnat tehdään tietyin kriteerein. Kokemukset ovat olleet pääosin positiivisia.</p>
Pihtiputaan kunta	Oppilailla on mahdollisuus käydä keskustelemassa opinto-ohjaajan kanssa useamman kuin vain yhden kerran, jolloin kunnollinen ohjausprosessi on mahdollinen. Tätä mahdollisuutta mainostetaan ohjaustunneilla ja aina ensimmäisen keskustelun lopuksi. Lisäksi tarjotaan mahdollisuus myös keskusteluun niin, että paikalla on oppilaan ja opon lisäksi myös huoltaja/huoltajat.
Kiuruveden kaupunki	Opinto-ohjaaja kutsuu luokseen ohjaukseen joka luokka-asteella kaikki oppilaat vähintään kerran lukuvuodessa. Lisäksi oppilaat, joilla on haasteita, opinto-ohjaaja tapaa henkilökohtaisesti useammin. Kaikille tarkoitettu ohjaus painottuu eri asioihin: 7. luokalla pääpaino opiskelutaidoissa, 8. luokalla motivaatiossa ja elämäntaidoissa ja 9. luokalla uraohjauksessa. Kuitenkin kaikilla luokka-asteilla myös sivutaan uraohjausta. Lisäksi jokainen oppilas saa henkilökohtaista ja/tai pienryhmäohjausta, mikä pyytää.
Konneveden kunta	<p>Opinto-ohjauksen "päättötutkinto":</p> <p>Kysely- ja palautelomake, joka toteutetaan 9.lk keväällä. Aiheina työelämätaidot, jatko-opintovalmiudet, itsetuntemus ja palaute saadusta opinto-ohjauksesta.</p> <p>****</p> <p>Oppilaiden ja huoltajien yhteinen jatko-opintoilta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oppilaita velvoittava jatko-opintoihin liittyvä iltakoulu - huoltajien osallistuminen suotavaa - aiheina jatko-opintomahdollisuudet, opintososiaaliset edut ja kustannukset sekä minä oppijana
Hankasalmen kunta	JOPO:lla vierailukäynnit esim. TE-toimistossa, ohjaamossa, 3. sektorin toimijoiden parissa yms. Laajennettu TET, kummiyrittäjätoiminta.
Siuntion kunta	Oppilaanohjaaja on kehittänyt oman koulun oppilaanohjauksen nettisivuston, joka toimii tietopankkina ja tiedostuskanavana oppilaille ja huoltajille.
Seinäjoen kaupunki	Kaikki oppilaat käyvät ohjauksen seulan läpi. Jokainen oppilas kohtaa opinto-ohjaajan.
Loimaan kaupunki	Varauskalenteri ohjauskeskusteluihin. Oppilaat voivat itse varata ohjausajan tarpeensa mukaan. Ohjaustarpeen arviointi oppitunneilla.
Pirkkalan kunta	Opojen työhuoneitten sijainti lähekkäin ja lähellä rehtoria ja opettajia.
Taipalsaaren kunta	Hyöty siitä että, kunnassa on vain yksi yläkoulu ja henkilöstöressurssina käytävissä oppilaanohjaaja ja etsivän nuorisotyön nuorisotyöntekijä. Nuorisotyöntekijällä oppilastuntemus yläkoulun ajalta syntyy toiminnasta nuorisotilalla ja yhteistyöstä 7. luokkien ryhmäytyspäivistä lähtien.
Mäntyharjun kunta	Ohjaustarvekartoitus ja henkilökohtainen ohjaus.
Keuruun kaupunki	Toteutetaan ylimääräisiä TET-jaksoja.
Maskun kunta	Ohjauksen läsnäolo arjessa, saatavuus ja ohjaajien tavoitettavuus. Olemme aina paikalla ja ohjaukseen pääse niin usein kuin tarvetta on. Useimmiten saman päivän

	<p>aikana. Ohjaus näkyy koulun arjessa.</p> <p>Luokkamuotoiselle opinto-ohjaukselle on omat modernit ja viihtyisät tilat. Tilat mahdollistavat erilaiset työskentelytavat. Pääsääntöisesti työskennellään tiimeissä.</p> <p>Ohjaajilla on viihtyisät vastaanottotilat. Oppilaat ovat olleet mukana tilojen sisustamisessa. Estetiikka on viihtymisen, oppimisen ja opiskelun näkökulmasta tärkeää. Toimimme "avoimet ovet aina periaatteella".</p> <p>Vaikuttavuus näkyy niin, että kaikki oppilaat sijoittuvat koulutukseen. Erityisen hyvin sijoittuvat pienryhmien, joustavan perusopetuksen ja erityisen tuen oppilaat.</p>
Kristiinankaupunki	Jatko-opintoillat ja koulutusmessut. Tuetut koulukokeilut. Toimivat TET-jaksot.
Åbo Akademi	Bra och varierande lektioner. Elevens beredskap att göra självständiga val för sin framtid byggs upp från åk 7 genom att främja elevens studiefärdigheter genom olika övningar i studieteknik och att planera sin vardag, d.v.s skola och fritid, åk 8 jobbar man med egna intressen och färdigheter med fokus på styrkor i syfte att väcka intresse och kännedom för olika yrken och branscher, här kommer prao in som en naturlig del. Åk 9 kopplar man in utbildningsalternativen till olika branscher och yrken. Åk 9 får kännedom om utbildningsalternativ genom info, egna projekt och studiebesök samt prao.
Kansanvalistus seura	<p>Kulttuurin toimintamalli jatko-opinto-ohjaukseen:</p> <p>https://api.webropolsurveys.com/File/GetStoredFile?storedFileId=44e64220-7d92-4258-b577-852facdfa297</p>
Mikkelin kaupunki	<p>TET2.0</p> <p>TET 2.0:ssa oppilaat tutustuvat organisaation haasteisiin, tuottavat erilaisia ratkaisuihdeita ja valitsevat lupaavimman kehityskohteen. Kokeilemalla oppilaat hiovat ideaansa ja lopuksi työ esitellään yrityksessä.</p> <p>Uutta TETtiä on kokeiltu Mikkelissä mm. ravintolassa, kaupoissa, kirjastossa ja korkeakoululla. Sekä oppilaat että työnantajat ovat olleet tyytyväisiä niin TETin uuteen sisältöön kuin oppilaiden omatoimisuuteenkin. Lukuvuotena 2017-2018 on tarkoitus laajentaa TET 2.0:aa Mikkelissä ja löytää uusia työnantajia mukaan.</p> <p>TET 2.0:ssa oppilasryhmät ja työnantajat koulutetaan jakson aikana tapahtuvaan työskentelyyn. Oppilaat myös dokumentoivat työskentelynsä ja kokemus jää talteen työnantajillekin.</p>
Varkauden kaupunki	<p>Oppilailla mahdollisuus saada henkilökohtaista ohjausta tarpeen mukaan. Huoltajan on mahdollista osallistua keskusteluun.</p> <p>Kaikille 9.luokkalaisille tarjotaan mahdollisuus tutustua toisen asteen koulutukseen (Savon ammatti- ja aikuisopisto Varkaus, Varkauden lukio ja tutustuminen muilla paikkakunnilla). Erityistä tukea tarvitseville oppilaille järjestetään tutustumiskäynti lähimpään erityisammattioppilaitokseen. Tehostetumpaa tukea tarvitsevien oppilaiden on mahdollista olla tutustumassa useamman päivän ajan eri koulutusvaihtoehtoihin ja työpaikkoihin ylimääräisissä yksilöllisesti järjestetyissä ja sovitussa työelämään tutustumisissa.</p> <p>Toisen asteen oppilaitokset käyvät myös esittelemässä koulutustaan 8. ja 9.luokille oppilaanohjauksen tuntien yhteydessä.</p>

	<p>Nivelvaiheyhteistyötä tehdään koko lukuvuoden ajan (toimijoina oppilaanohjaajat ja erityisopettajat). Tiedonsiirtoon keskittyvät nivelvaihepalaverit järjestetään joko keväällä oppilaskohtaisesti (huoltajat osallistuvat myös) tai elokuussa. Oppilaiden huoltajilta pyydetään tiedonsiirtoluvat ja oppilasta koskevat asiakirjat (esim. HOJKS) toimitetaan heti alkusyksystä toisen asteen koulutuspaikkaan.</p> <p>Säännölliset tapaamiset ja vuosia jatkunut hyvä yhteistyö toisen asteen toimijoiden kanssa. Tänä lukuvuonna toisen asteen ja perusopetuksen opettajat tapasivat yhteisessä suunnittelupalaverissa.</p>
Jämijärven kunta	<p>Oppilaat itse laskevat todistuksen keskiarvon jo 8. ja 9. syksyn todistuksesta ja näkevät, kuinka paljon pisteitä saavat ammatillisella puolella sekä mihin niillä pisteillä pääsee. Lukioon hakeutuvat selvittävät lukuaineiden keskiarvon ja katsovat, mihin pääsevät. Kummasti useat oppilaat viimeistään tässä vaiheessa heräävät opiskelemaan ahkerammin.</p>
Parkanon kaupunki	<p>Oppilaille tai huoltajille suunnatut opoajat julkaistaan Wilman tapahtumakutsuna. Ajat ovat kenen tahansa Wilma-käyttäjän varattavissa.</p>
Tampereen kaupunki	<p>9. luokkalaisten ammattipäivät Tampereen seudun ammattiopisto Tredussa.</p> <p>Peruskouluopojen, ammatillisten opojen sekä lukio-opojen säännölliset yhteistyöpäivät</p> <p>Toisen asteen yhteistyötiimi ja -rukkanen</p> <p>Tiivis peruskoulun opinto-ohjaajien ja erityisopettajien yhteistyö (Pirkanmaan ammatillisen erityisopetuksen koordinaatiokeskus eli PAEK, Ammattipolku)</p> <p>Tandem</p> <p>Sijoittumisseuranta</p> <p>Keskitetty jatko-opintoillat huoltajille</p> <p>Koulutuscocktail ohjaushenkilöstölle</p>
	<p>Tampereella on toteutettu oppilaanohjauksen arviointia vuosina 2004, 2008, 2012 ja 2016. Sähköinen kysely on toteutettu perusopetuksen opoille, päättöluokkalaisille, heidän huoltajilleen ja rehtoreille.</p> <p>Kyselyn saatteet ja ohjeet sekä vastauslinkit on toimitettu opoille ja rehtoreille postituslistan kautta.</p> <p>Huoltajille linkin on toimittanut opinto-ohjaaja kouluittain Helmi-viestinä, johon on liitetty saate ja linkki kyselyyn. Saate on tullut hallinnosta.</p> <p>Oppilaiden osalta kyselyyn vastaamisen on järjestänyt opo, jolle linkki on lähetetty s-postissa. Oppilaat ovat vastanneet kyselyyn kouluaikana, mahdollisesti opo-tunneilla.</p> <p>Tampereella käytetty kyselylomake löytyy oheisesta linkistä: https://nivelvaiheet.karvi.fi/app/uploads/sites/32/dlm_uploads/2020/02/Tampereen-oppilaanohjauksen_arviointi_2016.xlsx</p>

	Saatteet kyselyihin löytyvät tämän linkin kautta: https://nivelvaiheet.karvi.fi/app/uploads/sites/32/2020/02/Tampereen-käytäntö-oppilaanohjauksen-kyselyjen-saatteet.pdf
Savonlinnan kaupunki	Opon keskeytyksetön työaika
Rudolf Steiner-pedagogikens vänner i Västnyland	Mycket god kontakt till Ekenäs gymnasium och Axxell samt flera Steinerskolor och gymnasier i Helsingfors Eleverna hinner alltid besöka sina första val, antingen som klass eller enskilt. Minskar stress att veta vart man är på väg.
Siikajoen kunta	Duunirallissa Siikajoen yrittäjien ja 4h:n kanssa opinto-ohjaaja järjestää toiminnallisen päivän, jolloin 9. luokkalaiset kiertävät yrittäjien, 4H:n, etsivän nuorisotyöntekijän (rasti kunnan kesätöiden hakemisesta) ja muiden työelämän edustajien tehtävärasteja. Tavoitteena tuoda tietoa yrittäjyydestä ja kertoa yrittäjyydestä nuorille vaihtoehtona ennen yhteishakua sekä ohjata jatko-opintoihin ja uravalintoihin.
Padasjoen kunta	Opolla runsaasti aikaa yksilöohjaukseen ja aikaa tehdä yhteishaku jokaisen kanssa yhdessä.
Joensuun kaupunki	Tarjotaan huoltajille mahdollisuutta tulla keskustelemaan nuoren jatko-opintosuunnitelmista
Jyväskylän kaupunki	Yrittäjyysteema: Yrittäjyys- ja työelämäilta 8. luokkalaisille ja heidän vanhemmilleen Toimiva yhteistyö paikallisten yrittäjien kanssa Aiemmin jokaisella yläkoulun luokalla oma kummiyritys
Suomalaisen yhteiskoulun osakeyhtiö	Pienryhmät ja yksilöohjaus Lukion opiskelijoiden vierailut opotunneilla
Kiteen kaupunki	Keski-Karjalan koulutusmessut: Kymmeniä toisen asteen ja korkeamman asteen opetuksen järjestäjiä esittelemässä oppilaitoksiaan ja jatkokoulutusmahdollisuuksia oppilaiden omalla koululla. Oppilaat tutustuivat tarkemmin joihinkin toimijoihin valmistautumalla tilaisuuteen sekä sen jälkeiseen purkuun. Tutustuminen oman kunnan töihin.
Sipoon kunta	Ajanvaraus opoille Wilman ajanvarausjärjestelmän kautta. Eri kieliryhmien opojen työhuoneet vierekkäin (Nikkilän sydämen koulukeskus)
Uudenkaupungin kaupunki	Osa luokkatunneista järjestetty niin, että mahdollisimman paljon voidaan kutsua työelämä- ja opiskelijavieraita. Niputetaan luokat niin, että yhtä aikaa on kahden luokan tunti isommassa tilassa ja tunnit ovat peräkkäin, jolloin vierailijalla on oikeasti mahdollisuus osallistua (vs. pitkin viikkoa siellä täällä olevat tunnit, joille ei työelämästä tai opintojen parista voi tulla).
Pöytyän kunta	Hyvin toimiva alueellinen yhteistyö, ohjaustoiminnan jatkuva kehittäminen ja yksilön näkökulman huomioiminen (esimerkiksi koulutuksen järjestäjien välinen yhteistyö, rekrytointimessut perusopetuksen oppilaille ja lukion opiskelijoille).
Lahden kansanopiston säätiö	Ammattikouluvierailut 8. luokilla (eli kasikurkistus) ja 9. luokilla myös tarvittaessa. Ohjauskeskustelut ilman aikarajoitusta.
Föreningen för svenska samskolans i Tammerfors upprätthåll.	Elevers delaktighet och behovsmotsvarighet är oerhört viktiga och därför måste handledningen även till sin uppbyggnad vara flexibel och anpassas efter elevernas behov.

Kouvolan kaupunki	Ohjaamon toiminta hyvänä käytäntönä.
Tervolan kunta	Luokkatunteja tarjolla koko yläkoulun (1 vvt /kaikilla luokka-asteilla). Tämä mahdollistaa ohjaajalle paremman oppilastuntemuksen ja luo luottamuksellisen pohjan yksilöohjaukselle. Aikaa keskustella ja pohtia enemmän nuoria askarruttavia kysymyksiä tulevaisuuden suhteen.
Turun kaupunki	Perusopetuksen osallistuminen seudulliseen nivelvaiheyhteistyöhön.
Esbo stad	Anordnaren har ett bra och utförligt botten för handledningsplan.
Kaarinan kaupunki	Koulutuksen järjestäjä palkannut erillisen uraohjaajan, jonka toiminta kohdentuu perusopetuksen jälkeiseen nivelvaiheeseen ja jatko-opintoihin.
Suomalais-venäläinen koulu	Jatkumo: 8. luokalla pienryhmäohjaus, 9. luokalla yksilöohjaus.
Rovaniemen kaupunki	Suunnitelmallinen toiminta, vuosikello, pitkät perinteet nivelen kehittämisessä, innovatiivisuus.
Riihimäen kaupunki	SEO-ryhmä (SEO=syrjäytymisen ehkäisy) - moniammatillinen ja -alainen ryhmä, joka kokoontuu kaksi kertaa vuodessa - käydään läpi keväällä yhteishaun tulokset ja syksyllä lopullinen tilanne sijoittumisessa ja jälkiohjausten määrä - käsitellään ajankohtaisia paikkakunnalla pinnalla olevia ilmiöitä ja sovitaan toimenpiteistä - esitellään ajankohtaisia kehittämishankkeita ja -toimenpiteitä
Asikkalan kunta	Esimerkiksi ennen viimeistä kahdenkeskistä keskustelua oppilas täyttää lomakkeelle sen hetken mietteensä, vie ne kotiin yhdessä keskusteltavaksi ja tuo kahdenkeskiseen keskusteluun mukanaan. Lomakkeen sisältö: https://api.webropolsurveys.com/File/GetStoredFile?storedFileId=bb878148-93f0-45ae-9156-fbc52094f0ea
Helsingin kaupunki	Alueellisen yhteisen opinto-ohjauksen kartta. https://api.webropolsurveys.com/File/GetStoredFile?storedFileId=7c87ca19-e1c8-41af-890b-765e61a2fefa
Kauhajoen kaupunki	Jo 8. luokkalaiset pääsevät tutustumaan kaikkiin oman paikkakunnan perustutkintoihin ja lukiokoulutukseen. Lukion ainevalinnat tehdään lukiolla yhdessä lukion opion kanssa ja lisäksi tarkistetaan henkilökohtaisesti oman opion kanssa.
Orimattilan kaupunki	Toisella koululla yhdeksäsluokkalaiset osallistuvat oppilas-huoltaja-luokanvalvoja-oppilaanohjaaja arviointikeskusteluun
Nurmijärven kunta	12H-leirin avulla oppilaille on tehty tutuksi paitsi yrittäjyys, niin myös jatko-opinnot ja työelämä (https://www.yrittajat.fi/uudenmaan-yrittajat/nurmijarven-yrittajat/a/tapahtumat/602482-12h-yrittajyyseleiri). Lukuvuotena 2018 - 2019 12H-leirille osallistuivat kunnan kahden yläkoulun oppilaat.
Forssan kaupunki	Yhdessä yksikössä noin 80 % huoltajista (ainakin toinen huoltaja tulee paikalle) käy koululla yhdessä lapsensa kanssa ohjauskeskustelun 9.luokan syksyllä. Onnistuu pääosin koulupäivän aikana. Silloin keskitytään jatko-opintojen suunnitteluun ja mahdollisuuksiin.
Puolangan kunta	Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö, ammattikouluun voi mennä muutaman päivän tutustumisjaksolle, jos oppilas itse niin toivoo.
Oulun yliopisto	Valinnaisaineiden esittelypäivänä (lauantaipäivä helmikuun alussa) 9.-luokkalaisille on omaa uranvalintaa koskevaa ohjelmaa. Yleensä päivässä on ollut mukana ammatillisen

	koulutuksen edustajia kertomassa koulutusmahdollisuuksista. Päivän aikana on voinut rauhassa ja kiireettä keskittyä aiheeseen, koska tuona päivänä ei ole muuta koulutyötä.
Karstulan kunta	Oppilaan asioiden hoitaminen myönteisellä ja kannustavalla tavalla on lähtökohtana.
Tuusulan kunta	Oppilaan ja hänen huoltajien ohjaamiseksi luotu perheohjausmenetelmä. Koko perhettä ohjataan kahdeksannella ja yhdeksännellä luokalla oppilaan jatko-opintojen selvittämiseksi. 45 minuutin strukturoitu ohjauskeskustelu, jossa käsitellään oppilaan koulunkäyntiä ja tulevaisuuden tavoitteisiin liittyviä aihepiirejä. Lisätietoja menetelmästä: https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/144205/AnnalesC451J%C3%A4nnetyinen.pdf?sequence=1&isAllowed=y
Kuopion kaupunki	Ammattikymppi hyvänä käytäntönä.
Hämeenlinnan kaupunki	Meillä on käytössä kaupungissa ns. siirtymäsuunnitelma, jonka käyttö aloitetaan 9. luokan syksyllä. Siirtymäsuunnitelmat antavat luvan tietojen siirtoon toiselle asteelle ja niistä on hyötyä vastaanottavassa oppilaitoksessa.
Mäntsälän kunta	Senioripäivä, jossa entiset oppilaat tulevat kertomaan opiskelusta toisella asteella
Kihniön kunta	Yhteishakuun liittyvä vanhempainilta järjestetään 9. luokan syksyllä siten, että siihen osallistuvat myös nuoret. Paikalle kutsutaan toisen asteen koulutuksen edustajia, jotka esittelevät nuorille ja huoltajille jatko-opintomahdollisuuksia koulutustorin muodossa. Koulutustorin yhteisinfon antaa opinto-ohjaaja ja sen jälkeen nuorilla ja huoltajilla on mahdollisuus hakea tarkempaa infoa koulutustorilla tarpeensa mukaan tarvittavilta tahoilta.
Sylvia-koti yhdistys ry	Vuosittaiset HOJKS-palaverit, joissa niin oppilas, huoltajat kuin opettajat voivat tuoda ajatuksensa esille. Usein mukana myös lastensuojelun tai vammaispalvelun edustaja. Eri vaihtoehtoja kartoitetaan hyvissä ajoin. Palvelupäällikkö ottaa yhteyttä eri oppilaitoksiin tutustumiskäyntien sopimiseksi ja hakumenettelyjen päivittämiseksi.
Etelä-Pohjanmaan Steinerkoulu yhdistys	Täsmäpäivät oppilaitoksissa 9. luokkalaisille, Opinlakeus-messut 8. ja 9. luokkalaisille, oppilaitosvierailut.
Suomen Adventtikirkko	Opojen yhteistyö viikoittain Tampereella
Pertunmaan kunta	Oppilailta kysytään toiveita toisen asteen kouluilla käyntikohteista (lähellä on useita vaihtoehtoja), käydään useissa paikoissa ja oppilaat voivat kiinnostuksensa mukaisesti tutustua eri toimipisteisiin.
Sievin kunta	Lukion 1. vuoden opiskelijat käyvät opotunneilla kertomassa lukio-opiskelusta oppilaan näkökulmasta.
Kannuksen kaupunki	Päättöluokalla systemaattinen jatko-opintoihin ohjaus, huoltajien mukaan ottaminen uravalintaprosessiin (jatko-opintoilta, koulutukseen tutustuminen ryhmänä, koulutuskokeilut ja yksilötutustumiset, yksilöohjaus koko vuoden).
Lempäälän kunta	Reiss School Motivation -motivaatioprofiilin käyttöönotto kehdeksaluokkalaisten ohjauksessa lukuvuonna 2018-19. Motivaatioprofiilin käyttöönotton kautta jokainen kahdeksaluokkalaainen saa henkilökohtaisen ohjauskeskustelun. Keskustelussa paneudutaan oppilaalle tärkeisiin asioihin ja motiiveihin. Motivaatioprofiili lisää oppilaan itsetuntemusta.
Kärkölän kunta	9. luokkalaiset vierailevat huhti-/toukokuussa Nuorisotalolla. Alustetaan kesää sekä alkusyksyä. Syksyllä kutsu tulla uudeelleen Nuokulle.

Uuraisten kunta	Oppilaan henkilökohtainen kohtaaminen joka vuosi.
Vesannon kunta	Kunnassa järjestettiin tänä vuonna työpajan, sosiaalitoimen, etsivän nuorisotyön, koulun ja lähiseutujen oppilaitosten sekä paikallisten työnantajien yhteistyönä TyöllisyysTinteri eli pienoismessut, joilla esiteltiin toisen asteen oppilaitoksia ja kunnan kesätyömahdollisuuksia sekä työpajan ja etsivän nuorisotyön toimintaa.
Vesilahden kunta	Henkilökohtaisten opintojen räätälöintien tekeminen. Tiivis yhteistyö luokanvalvojien ja erityisopettajien kanssa.
Polvijärven kunta	Ohjauksen vuosikello, jossa on määritelty koulun päättävän viimeisen vuoden kaikki päivämäärät ja erilaiset ohjaustilaisuudet. Vuosikello päivittyy pitkin vuotta erityisesti vuoden aikana järjestettävillä oppilaitos- ja työelämävierailuilla sekä koululle tulevilla jatkokoulutusvierailuilla.
Nakkilan kunta	Sama opinto-ohjaaja koko opiskeluajan.
Keravan kaupunki	8. luokkalaisten vierailut paikallisessa lukiossa ja paikallisen ammatillisen oppilaitoksen toimipaikkoihin kevätlukukaudella monialaisen kokonaisuuden yhteydessä. Oppilaat käyvät koulupäivän aikana tutustumassa molempien oppilaitosten toisen asteen opintoihin ja oppilaitosten opiskelijat (sekä opettajat) kertovat opinnoista ennalta annettujen kysymysten pohjalta.
Pedersören kunta	läsåret planeras så att eleverna i avgångsklassen har god tillgång till individuell handledning innan ansökan, båda praoperioderna äger rum i god tid före ansökan. Sedan några år är lördag en skoldag för våra nior där även vårdnadshavarna deltar, temat är utbildning efter grundskolan.
Laitilan kaupunki	Jokaiselle päättöluokkalaiselle annetaan aikaa henkilökohtaiseen ohjaukseen. Yhteistyö huoltajien kanssa.

2. Hyvä käytäntö tai toimintamalli, joka on kehitetty niiden oppilaiden tukemiseksi, jotka ovat vaarassa jäädä ilman perusopetuksen päättötodistusta, tai joilla on riski olla sijoittumatta perusasteen jälkeisiin opintoihin

Pornaisten kunta	- Yhteistyö etsivän nuorisotyön kanssa - Yhteistyö ALVA:n kanssa - Joustava perusopetus + JOPO-luokka
Utajärven kunta	Minijopo-opetus: mahdollisuus räätälöidä koulunkäynti niin, että taataan koulunkäynti vaikeuksista huolimatta. Esim. osa opiskelusta tapahtuu työpaikalla. Pienessä kunnassa ei ole mahdollisuutta järjestää Jopoluokka-opetusta. Samoin osakoulupäivä, eli oppilas käy koulussa esim. pienluokassa vain aamupäivät ja siten on mahdollisuus vuosiluokkiin sitomattomaan opetukseen. Käytössä niillä, joilla psyykkisiä esteitä opiskella luokassa. Yleensäkin meillä on pienenä kouluna mahdollisuus hyvinkin henkilökohtaisiin ratkaisuihin, koska/kun meillä ei ole jopoluokkaa.
Toholammin kunta	Moniammatillinen yhteistyö huoltajien, opon, kuraattorin ja etsivän nuorisotyöntekijän kesken.
Helsingin normaalilyseo	Koulussamme erityisopetus toimii tehokkaasti ja oikea-aikaisesti niin, että "riskitapauksiin" puututaan ja monesti tämä turvaa päättötodistuksen kaikille oppilaille. Tässä myös tiivis yhteistyö huoltajiin ja opinto-ohjaajaan.
Hattulan kunta	Joustavien oppimisryhmien käyttö kielissä ja matemaattisissa aineissa (ma, ja fyke). Tämän järjestelyn avulla olemme saaneet nuorten oppimismotivaation säilymään, kun jokainen saa onnistumisen kokemuksia ja kokee osaavansa asioita ainakin jonkin verran. Olemme käyttäneet mallia noin 10 vuoden ajan ja meidän nuoret pääsevät jatko-opintoihin.
Borgå stad	Samarbete med klass 10.
Kuusamon kaupunki	Tiivis yhteistyö sosiaalityön kanssa.
Larsmo kommun	Ett långt förebyggande arbete görs i vilket många är involverade: vårdnadshavare, ämneslärare, speciallärare, kurator, elevassistenter, resurspersoner, studiehändare. Det finns inget "quick fix" utan eleven skall ses, fångas upp och få maximalt med stöd och hjälp.
Kannonkosken kunta	Etsivä tutustuu jo perusopetuksen aikana kaikkiin oppilaisiin.
Joutsan kunta	Joustavan perusopetuksen toiminta, joka räätälöidään oppilaan tarpeen mukaiseksi.
Hyvinkään kaupunki	Haku 10lk:lle tai VALMA:lle varmuuden vuoksi, jos näyttää siltä, ettei pääsy yhteishaussa varmaa.
Ilmajoen kunta	Joustavan perusopetuksen luokassa hyvin resursseja
Leppävirran kunta	Leppävirran kunnassa on kehitetty lapsiperheiden palvelutarpeen arviointiin ja sen moniammatilliseen toteuttamiseen. Kyseessä on pääosin sosiaalitoimen aloitteesta tapahtuva moniammatillinen yhteistyö tuen tarpeen arvioinnissa ja toteuttamisessa.
Oulaisten kaupunki	Oppilaskohtaiset asiantuntijaryhmän kokoontumiset, joissa suunnitellaan yhdessä koulupolkua.
Grankulla stad	Stark insats elevvården och personliga speciallärare, mycket resurs.
Kosken TL kunta	Vuosiluokkiin sitomattoman opetuksen kehittäminen.
Lemin kunta	Tehostetut ohjaukset 9.-luokan syksyllä oppilaille, joiden keskiarvo alle 7,00 tai tarve sitä vaatii. Paikalla oppilas, huoltaja/t, opinto-ohjaaja, erityisopettaja ja luokanvalvoja. Opintojen seuraaminen koko ajan.

Keiteleen kunta	Tiivis ja ennakoiva yhteistyö monitoimijoiden kanssa, tiedotus kuljettava sähköisenä tavoittaen nopeasti oikeat henkilöt. OHR malli ja vastuut selkeät
Vantaan kaupunki	<p>Joustavasti jatsoon -ryhmä</p> <p>Vantaan ammattiopisto Variassa alkoi perusopetuksen ja toisen asteen yhteistyössä elokuussa 2018 perusopetuksen valmistava ryhmä osana OKM:n rahoittamaa Joustavasti jatsoon -hanketta. Joustavasti jatsoon -ryhmä on perusopetuksen valmistavan opetuksen ryhmä, johon ohjataan 16-vuotiaat nuoret, jotka tarvitsevat valmistavaa opetusta. Opetuksessa noudatetaan perusopetuksen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmaa. Opinnot koostuvat yksilöllisesti ja joustavasti perusopetuksen valmistavan opetuksen opinnoista, perusopetuksen opinnoista ja mahdollisesti myös ammatillisten opintojen kurseista. Lisäksi oppilaat tutustuvat opiskeluvuoden aikana monipuolisesti toisen asteen koulutusvaihtoehtoihin sekä nivelvaiheen koulutuksiin niitä käytännössä kokeillen. Tutustumiset suunnitellaan jokaiselle oppilaalle yksilöllisesti hänen kiinnostuksiansa ja urasuunnitelmiansa pohjalta.</p> <p>Yhteistyötä tehdään erityisesti Varian VALMA-ryhmien, aikuisille maahanmuuttajille tarkoitettujen valmentavien koulutusten ja aikuisten perusopetuksen kanssa. Lisäksi yhteistyötä tehdään lukioon valmistavan LUVA-koulutuksen ja lukioiden kanssa. Tavoitteena on mahdollistaa perusopetuksen päättövaiheessa maahan muuttaneiden nuorten perusopetuksen suorittaminen joustavasti ja samalla suuntautua kohti toisen asteen opintoja. Lisäksi tavoitteena on sujuvat koulutuspolut perusasteelta toiselle asteelle integroitumalla mahdollisimman varhain osaksi toisen asteen koulutustoimintaa. Toimiminen ammatillisen koulutuksen yhteydessä mahdollistaa tutustumiset aloihin käytännössä sekä ammatillisilla aloilla tarvittavan sanaston ja valmiuksien opiskelun jo valmistavan opetuksen aikana.</p>
Pihtiputaan kunta	Oppilaskohtaiset palaverit, jossa yhdessä oppilaan ja huoltajan/huoltajien kanssa suunnitellaan, mitä voisimme yhdessä tehdä oppilaan tukemiseksi ja sen eteen, että oppilas saisi päättötodistuksen ja sijoittuisi jatko-opintoihin.
Kiuruveden kaupunki	Hyvissä ajoin ennen oppivelvollisuusiän täyttymistä koulusta otetaan yhteys muihin viranomaisiin (sos.toimi, terv. huolto) ja kokoonnutaan miettimään tukitoimia. Usein tukitoimina järjestellään opetusta eri lailla esim. lyhyemmät päivät, vuosiluokkaan sitoutumaton opetus...
Konneveden kunta	Hyvä yhteistyö oppilaan, perheen, oppilaitosten ja etsivä nuorisotyöntekijän kanssa. Räätelöityä yhteistyötä tilanteen mukaan
Hankasalmen kunta	JOPO-toiminnan kehittäminen seutuyhteistyössä.
Juuan kunta	Huoltajayhteistyö. Huoltajat otetaan mukaan keskusteluihin tarvittaessa useammankin kerran.
Seinäjoen kaupunki	Joustava perusopetus. Nivelvaiheen opinto-ohjaajan resurssi kohdentuu haasteellisimpiin oppilaisiin.
Loimaan kaupunki	Hyvä ja tiivis yhteistyö erityisopettajan ja opinto-ohjaajan välillä.
Pirkkalan kunta	Tukiluokkatoiminta
Mäntyharjun kunta	Käytössä vuosiluokkiin sitomaton opetus. Moniammatillinen yhteistyö.
Maskun kunta	Meillä panostetaan koulutuskokeiluihin. Pääsääntöisesti kaikki erityisen tuen oppilaat ja kaikki joustavan perusopetuksen oppilaat osallistuvat useisiin koulutuskokeiluihin vuoden mittaan. Koulutuskokeilut painottuvat päättöluokalle, mutta myös kahdeksaluokkalaiset osallistuvat kokeiluihin. Yhteistyö ohjauksen ja erityisopetuksen välillä on säännöllistä ja luontevaa.

	<p>Huoltajat pääsevät halutessaan mukaan ohjauskeskusteluihin. Tiedottaminen ja keskustelut huoltajien suuntaan ja kanssa ovat arkipäivää.</p> <p>Koulutuskokeiluja, tutustumisia ja opintoretkeä tehdään erittäin paljon.</p> <p>Viestintä ja yhteistyö huoltajien kanssa on erityisen tärkeää, kun funtsitaan riskiryhmissä olevien nuorten koulutusta peruskoulun jälkeen.</p> <p>Samoin yhteistyö toisen asteen koulutuksen järjestäjien kanssa. Sen pitää olla saumatonta.</p>
Kristiinankaupunki	Erytisoppilaiden tehostettu ohjaus. Läksyparkki.
Vasa övningsskola	Vi har i vår skola ett s.k. kontor, där elever som riskerar att falla utanför systemet p.g.a. att de inte vill komma till skolan. I kontoret kan de jobba själva i lugn och ro, lärarna i olika ämnen handleder och eleven har en huvudlärare (specialläraren) som håller i trådarna. Kontoret är ett sätt att sänka tröskeln för eleven att komma till skolan.
Kansanvalistusseura	<p>Kulkurin toimintamalli:</p> <p>https://api.webropolsurveys.com/File/GetStoredFile?storedFileId=44e64220-7d92-4258-b577-852facdfa297</p>
Mikkelin kaupunki	<p>Monni/Tuuve opintojen hyödyntäminen tukea tarvitseville nuorille (Valteri verkoston hankkeita)</p> <p>http://www.tuuve.fi/</p> <p>http://monniverkossa.blogspot.com/</p>
Varkauden kaupunki	Tänä lukuvuonna koulussamme on toiminut kuntoutuksellinen luokka, jossa opiskelee oppilaita, jotka tarvitsevat vahvaa tukea koulunkäyntiin ja elämänhallintaan. Ryhmä ei ole pysyvä, vaan oppilaiden edistymistä arvioidaan viikoittain. Ryhmässä on erityisluokanopettaja ja lisäksi työparina maanantaisin ja perjantaisin koulupsyykkari. Toiminnalla on saatu vähennettyä luvattomia poissaoloja.
Jämijärven kunta	Yhdeksännen luokan kertaamista on tehty muutamien oppilaiden kohdalla. He eivät ole olleet ns. kypsiä jatko-opintoihin, eivätkä välttämättä selviä jatkosta kunnialla. Vuosi pidempään peruskoulussa kasvattaa heitä todella paljon henkisesti ja he voivat korottaa numeroitaan oppiaineissa. Kyseisestä käytännöstä olemme saaneet erittäin hyviä kokemuksia. Lähin kymppiluokka on 80 kilometrin päässä.
Parkanon kaupunki	Toiminta etsivän nuorisotyön kanssa ja jalkautuminen tarvittaessa peruskoulun päättäneiden oppilaan kotiin asti.
Tampereen kaupunki	<p>Otetta Elämään -kokonaisuus</p> <p>-yhteisesti koottuna kaikki oppilaan tukea lisäävät toimenpiteet jokaisen toimijan osa-alueella eriteltyinä. Mukana koko moniammatillinen verkosto: Erytisopettajan ja kko:n tuki, koulupsykologin tuki, koulukuraattorin tuki, koulusosionomin tuki, psykiatrisen työryhmän tuki, oppilaanohjauksen tuki, terveydenhoitajan tuki ja koululääkärin tuki.</p> <p>Yhteistyössä Silta-Valmennusyhdistyksen kanssa erillinen toimipiste, jossa oppilaat opiskelevat vuosiluokkiin sitomattomalla päätöksellä, hyödyntäen Silta-valmennusyhdistyksen työpajatoimintaa sekä toiminnallisia oppimisympäristöjä. Erillisyksiköstä on myös mahdollista siirtyä tuetusti esim. Luovin tuotantokouluihin tai jatkaa työpajaympäristössä lisäopetuksen 10.luokalle. Opetuksen tukena on valmentajia, jotka tukevat oppilaiden ohjaamista toisen asteen opintoihin.</p> <p>Lisäksi opetukseen on lisätty tutustumiskäyntejä eri oppilaitoksiin sekä</p>

	tutustumisjaksoja toiselle asteelle, helpottamaan nivelvaihetta. Toimipisteen opetus on suunniteltu ilmiöpohjaisen opetuksen mukaisesti ja oppimista arvioidaan 2 viikon välein, mikä edistää opintasuoritusten saavuttamista.
Savonlinnan kaupunki	Varhainen puuttuminen ja erityiset opetusjärjestelyt
Rudolf Steiner-pedagogikens vänner i Västnyland	PRAO utvärderingen ges till eleverna som arbetsintyg efter att elevhandledaren gått igenom dem. Blir arbetsintyg! En orsak till detta är att våra elever får så fina omdömen. https://api.webropolsurveys.com/File/GetStoredFile?storedFileId=dd1586f0-a174-4932-b1ac-0a82a6421aea
Siikajoen kunta	Kunta ja koulu tarjoaa päättöluokkalaiselle mahdollisuuden jatkaa peruskoulun 9. luokan jälkeen vielä saman koulun joustavan perusopetuksen ryhmässä ja korottaa päättöarvosanoja sekä suorittaa mahdollisesti puuttuvia kursseja. Maahanmuuttajien osalla tarjotaan myös mahdollisuus kerrata ja korottaa peruskoulun arvosanoja omassa koulussa, koska ilman oleskelulupaa ei käytännössä saa edes bussikorttia, joten kauemmaksi ei voi edes lähteä.
Padasjoen kunta	JOPo-luokan perustaminen
Joensuun kaupunki	- yksilöllinen moniammatillinen oppilashuoltoryhmä, jossa oppilaanohjaaja edustaa jatko-opintojen asiantuntemusta
Maalahden kunta	Resurslärare.
Kotka svenska samskolas garantiförening r.f.	Individuelle samtal, ifyllandet av GEA på lektionstid.
Lahden kaupunki	Toimintamalli 1: Niin sanottu VETO -malli, joka on kehitetty niiden oppilaiden tukemiseen, jotka ovat jättäytyneet peruskoulun yläkouluvaiheessa pois koulusta ja joille on kertynyt paljon poissaoloja. Kaikesta koulussa annetusta tuesta huolimatta heitä ei olla saatu tulemaan kouluun. https://api.webropolsurveys.com/File/GetStoredFile?storedFileId=74400a27-ec42-43a7-81cf-a0fec18d0fa Toimintamalli 2: Oppivelvollisuuden ylittäneiden nuorten ohjaaminen aikuisten perusopetukseen ja lukion valmistavaan opetukseen. Pääosin tähän kohderyhmään kuuluvat ovat maahanmuuttajia. https://api.webropolsurveys.com/File/GetStoredFile?storedFileId=ed56ec9d-26c7-48eb-ab80-d2dc63b877e3
Kiteen kaupunki	Kipinä -malli - 8.luokalla aloitettu vahvuuksien kartoitus, jota jatketaan 9.luokalla
Uudenkaupungin kaupunki	Joustavat mahdollisuudet päästä tutustumaan esim. päiväksi-kahdeksi toisen asteen oppilaitokseen hyvin lyhyelläkin varoitusaajalla.
Liperin kunta	Hyvissä ajoin eri vaihtoehtojen kartoittaminen (Luovi, kymppiluokka, valma).
Lahden kansanopiston säätiö, Lyseotien koulu	Jopo-opetusta ollaan käynnistämässä

Föreningen för svenska samskolans i Tammerfors upprätthåll.	Elever som riskerar att bli utan slutbetyg har under åren inte varit många men det gäller att i god tid kunna sätta in stöd för eleven och ge individuell handledning samt information till vårdnadshavarna.
Kouvolan kaupunki	Saattaen vaihtaan -toiminta käynnistymässä.
Turun kaupunki	Erytisoppilaiden tutustumiset ammatillisen koulutukseen uraohjaajan kanssa keskitetysti.
Turun yliopisto	Tiivistetty yhteistyö erityisopetuksen, huoltajien ja mahdollisesti sosiaalitoimen kanssa.
Esbo stad	Staden har anställt pedagoger som jobbar med elever med hög skolfrånvaro samt med elever som är i risk för utslagning. Kan eventuellt åka hem och jobba flexibelt med eleven.
Rovaniemen kaupunki	JOPE-toiminta, nuorten valmennus toiselle asteelle siirryttäessä, etsivä nuorisotyö, SISU-toiminta.
Riihimäen kaupunki	Kaupungin ylläpitämässä perhekodissa toimiva erityisopetusryhmä, johon opetustoimi on palkannut opettajan ja sosiaalitoimi järjestää ohjaajaresurssin.
Kankaanpään kaupunki	Tukiluokkatoiminta: Oppilaille, joilla on mm. vaikeuksia käydä koulua säännöllisesti tai vaikeuksia olla luokassa, vakavia mielenterveyshaasteita tai paluu osastojaksolta. Tukiluokassa on mukana erityisopettaja, koulunkäynnin ohjaaja ja osa-aikaisesti psykiatrinen sairaanhoitaja. Oppilaat opiskelevat pääsääntöisesti vuosiluokkiin sitomattoman ohjelman mukaan. Tällä halutaan ehkäistä sijoitukseen tai sairaalakouluun joutumista ja tukea oppilasta selviytymään peruskoulusta omien resurssiensa mukaisesti sekä vahvistaa oppilaan omaa toiminnan ohjausta ja itsetuntoa. Siirtyminen jatko-opintoihin voidaan toteuttaa tuetusti.
Kuhmon kaupunki	Resurssiopettajalla on tiedossa oppilaat, joille alkaa kertyä paljon poissaoloja. Tällainen opettaja tulee resurssiopettajan "asiakkaaksi", jolloin hän on vastuussa tekemisistään resurssiopettajalle. RO seuraa poissaoloja ja on kotiin yhteydessä.
Kauhajoen kaupunki	Mahdollisuus hyödyntää tet-jaksoa koulutuskokeilussa.
Halsuan kunta	Tiivis yhteistyö
Nurmijärven kunta	Alueella toimivat toisen asteen oppilaitokset järjestävät joustavasti tutustumismahdollisuuksia peruskoulun oppilaille. Peruskoulun oppilaiden jatko-opintojen suunnittelu selkeytyy ja tietämättömyydestä johtuva stressi vähenee. Toiminta tukee kaikkia jatko-opintojaan pohtivia oppilaita.
Puolangan kunta	Erytisopettajan ja huoltajien kanssa pidetyt palaverit tällaisten oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa, jo 7-luokasta lähtien. Mukana voi olla jo ammattikoulun kuraattori tai Luovin väkeä yhdeksännellä luokalla.
Oulun yliopisto	Tarpeen vaatiessa erityisopettajien työtä on uudelleenorganisoitu niin, että peruskoulun päättövaiheessa oleva oppilas on otettu käytännössä pienryhmämuotoiseen tukeen. Näin on turvattu peruskoulun päättötodistuksen saaminen.
Karstulan kunta	Oppilaan vahvuuksien löytäminen ja oppilaan kannustaminen opintoihin myös jatkossa.
Tuusulan kunta	tiivis yhteistyö opo+ erityisope
Raaseporin kaupunki	I god tid kartlägger lärarna/studiehandledaren vilka elever som riskerar att bli utan avgångsbetyg. Är i kontakt med vårdnadshavarna och eleven regelbundet för att sporra eleven till godkända prestationer.
Kuopion kaupunki	Tasa-arvohanke Jalkautuva erityisopetus
Eurajoen kunta	Paikallinen opisto tarjoaa lisäopetusta ja yhteistyötä.

Hämeenlinnan kaupunki	Nuorisotyön ja koulun hyvä yhteistyö: Ohjaamot ja toppari. Varhainen puuttuminen. Lähtitutor-toiminta. Kymppiluokat.
Mäntsälän kunta	Toisen asteen omatoimiset tutustumiset (oppilas) Kotisivuilla koottuna tutustumismahdollisuuksia oppilaalle ja huoltajalle
Loviisan kaupunki	Yhteistyö etsivien kanssa
Kihniön kunta	Yrityskylätoiminta Kihniössä. Viimeisellä kouluviikolla 8. ja 9. luokan oppilaat järjestävät koululla yrityskylän. He perustavat erilaisia yrityksiä, jotka toimivat koulupäivän verran. Maksavina asiakkaina yrityksissä käy muut koulun oppilaat, henkilökunta sekä koko kunnan väki.
Sylvia-koti yhdistys ry	Oppilaitosten sijaan vaihtoehtoja ovat erityisnuorille suunnatut työpajat, työelämään tutustuminen pitemmällä ajanjaksolla
Pertunmaan kunta	yksilön huomioon ottaminen = toiminta suunnitellaan yksilöllisesti, tapauskohtaisesti erityisopettajan tukitoimen oppimisvaikeuden vuoksi / tuki kotikäynteinä / jne.
Sievin kunta	Tiivis yhteistyö erityisopettajien kanssa.
Kannuksen kaupunki	Hyödynnetään perheenjäseniä, esim. isovanhempia siinä, että oppilaan opiskelu kotona sujuu.
Lempäälän kunta	Opinto-ohjaaja säännöllisesti mukana hojks -keskusteluissa kahdeksannelta luokalta lähtien.
Kärkölän kunta	Opo ja nuorisotyöntekijät tapaavat toukokuussa ja kesäkuussa ja vaihtavat tietoja.
Vesannon kunta	Etsivä nuorisotyöntekijä käy viikoittain yläkoulun välitunneilla tapaamassa oppilaita.
Vesilahden kunta	Tiiviin, ennakoivan yhteistyön luominen huoltajien kanssa. Henkilökohtaisten opintojen räätälöintien tekeminen. Joko-mallien työstäminen (joustava koulupolku)
Polvijärven kunta	Jos on riski jäädä sijoittumatta jatko-opintoihin, ohjauksen verkostoa hyödynnetään tehokkaammin ryhmänohjaajan, etsivän nuorisotyön, kuraattorin, ja tarvittaessa myös terveydenhuoltajan ja koulupsykologin mukaan ottamisella ohjauskeskusteluihin. OHR-palavereja järjestetään tarvittaessa.
Nakkilan kunta	Yhteistyö huoltajien kanssa kesällä ja nuorisotyön kanssa, kun nuori jää ilman paikkaa...yhdessä tehdään ja koetaan, miten nuorta tuetaan.
Keravan kaupunki	Perusopetuksen yhteistyö Ohjaamon kanssa kesän ja alkusyksyn jälkiohjauksen osalta.
Laitilan kaupunki	Moniammatillinen yhteistyö, tiivis yhteistyö etsivän toiminnan kanssa.
Jämsän kaupunki	Tiivis yhteistyö etsivän nuorisotyön kanssa

3. Nivelvaiheyhteistyöhön liittyvä hyvä käytäntö tai toimintamalli, jotka on kehitetty järjestäjänne tasolla tai järjestäjän kouluissa

Pornaisten kunta	Careerian syksyllä järjestettävä tiedonsiirtopalaveri.
Helsingin normaalilyseo	Tiedonsiirtopalaverit ala-aste-yläkoulu. Saattaen vaihtaminen tarvittaessa yläkoulu- toinen aste.
Simon kunta	Mennään seiskalle -toiminta kunnan 6. luokkalaisten kanssa.
Borgå stad	Eleven bekantar sig med en utbildning på plats under en dag
Kuusamon kaupunki	Siirtopalaverit
Larsmo kommun	Utbildningsmässan för vårdnadshavare och elever i åk 9 inför GEA. Till mässan inbjuds andra stadiets utbildningsanordnare, folkhögskolor, tionde året och Uppsökande ungdomsverksamhet. Mässan börjar med aktuell information och därefter får elever och vårdnadshavare fritt gå runt och ta del av "utställarnas" information.
Joutsan kunta	Tiivis yhteistyö etsivän nuorisotyön kanssa.
Ilmajoen kunta	Lukuvuoden alkuun sovitut saattaen vaihto -tilaisuudet
Oulaisten kaupunki	7. luokkien muodostamiseen liittyvät yhteistyö ja siirtolomakkeiden käyttö 9. luokalla Jelpiverkon kanssa tehtävä yhteistyö ja siirtolomakkeiden käyttö
Keiteleen kunta	Etsivä nuorisotyöntekijä ja erityisopettaja ennakoivat tuen tarpeessa olevat nuoret. Henkilökohtainen ohjaus oppilaalle. Koko perheen tuki arjessa.
Pihtiputaan kunta	Järjestämme ennen yhteishakua koulussamme jatko-opintoillan, johon osallistuvat ysiluokkalaiset ja huoltajat. Paikalla on läheisten kuntien oppilaitosten edustajia esittelemässä koulutustarjontaansa. Tapahtumassa huoltajat ja opiskelijat pääsevät tutustumaan eri vaihtoehtoihin ja saavat infoa jatko-opintoihin hakeutumisesta.
Kiuruveden kaupunki	Opinto-ohjaaja on vapautettu viikoksi muusta työstä keskittyen yhteishakuun. Kaikki oppilaat tekevät koulussa yhteishaun opinto-ohjaajan opastuksella. Yhteishaun tekotilanteessa on mukana myös oppilaan huoltaja. Samassa hetkessä täytetään kaikki tarvittavat lomakkeet. Kaikki oppilaat täyttävät huoltajansa kanssa tiedonsiirtolomakkeen, jonka opinto-ohjaaja toimittaa syksyllä siihen kouluun, jonka oppilas on vastaanottanut. Lisäksi yhteishaun yhteydessä lukioon hakijat täyttävät ainevalintakortin ja muut mahdolliset lomakkeet esim. yhdistelmäutkimukseen ilmoittautumislomakkeen.
Tyrnävän kunta	Yhteistyö etsivän nuorisotyön kanssa: Meillä on monipuolinen ennaltaehkäisevä työ etsivän nuorisotyön kanssa. Etsivä tulee tutuksi oppilaille, erityisesti 9. luokkalaisille kahvihetkien kautta. Käytännössä tämä tarkoittaa, että etsivä pitää koululla ruokatunnilla 1-2 kertaa kuukaudessa erityisesti 9. luokkalaisille tarkoitettuja kahvituokioita, toki myös nuoremmat saavat käydä, ja tulee näin tutuksi oppilaille. Etsivä nuorisotyöntekijä on mukana huoltajien ja oppilaan luvalla nuoren, jolla on epävarmuustekijöitä (esim. jatko-opintopaikan valinta, sosiaalisia syitä jne.), siirtymässä toiselle asteelle jo hyvin aikaisessa vaiheessa. Joidenkin kohdalla tämä voi tarkoittaa, että nuori pääsee etsivän kanssa "ylimääräisille" oppilaitostutustumisille, joillakin etsivä kyselee koulun alettua syyslukukaudella kuulumisia, joiden kanssa voi käydä katsomassa uutta koulua jne. Yhteistyö koulun kanssa on erittäin sujuvaa.
Konneveden kunta	Jälkivarmistus: Syyslukukauden aikana opinto-ohjaaja varmistaa peruskoulun päättäneiltä, miten opiskelu on alkanut ja onko tarvetta lisäohjaukseen. Hyvänä työvälineenä sosiaalinen media.

Hankasalmen kunta	Räätälöidyt oppilaskäynnit eri toimijoiden parissa.
Seinäjoen kaupunki	Sujuva yhteistyö toisen asteen kanssa. Kesäohjaamon toimintatapa on kehitetty oppilaan ohjauksen kehittämishankkeessa ja se on edelleen käytössä, kuten koulupudokas –palaveritkin.
Loimaan kaupunki	Päättöluokkien oppilaille ja huoltajille suunnattu iltakoulu. Teemana jatko-opintoihin ohjaaminen, paikalla ammatillinen koulutus, lukio, kansanopisto, etsivä nuorisotyö ja oppilashuolto.
Taipalsaaren kunta	Tiedonsiirtopalaverit ammattiopistossa elokuussa (koululta palaverissa erityisopettajat).
Mäntyharjun kunta	Tiedonsiirtolomakkeet ja -palaverit.
Maskun kunta	<p>Teemme säännöllistä (ei kertaluonteista), ohjauksen vuosikelloon ja kalenteriin merkittyä yhteistyötä alueen toisen asteen koulutuksenjärjestäjien kanssa. Kaikki alueen lukiot (4 kpl) ja pari erikoislukiota kauempaa, esittäytyvät oppilaillemme luokkakohtaisesti heti alkusyksystä. Teemme myös opintoretken johonkin / joihinkin lukioihin ja olemme mukana lukiolaisten oppitunneilla.</p> <p>Alueen ammatilliseen oppilaitokseen ja kaikkiin siellä opiskeltaviin perustutkintoihin tutustumme joka vuosi koko ikäluokan voimin. Tutustumisen jälkeen oppilaat lähtevät koulutuskokeiluihin alalle / aloille, joka heitä sillä hetkellä erityisesti kiinnostaa.</p> <p>Kaikki oppilaat osallistuvat myös Taitaja9- tapahtumaan, jossa tehdään tutuksi ammatillista koulutusta.</p> <p>Joka vuosi järjestämme myös erityisiä, vain meidän oppilaidemme tarpeita palvelevia opintoretkiä. Tänä vuonna mm. tutustuimme ravintola- ja matkailualan uramahdollisuuksiin. Ammattiin opiskelevat nuoret valmistivat ja tarjoilivat meille ala carte- listalta. Opettajat kertoivat alan työllistymis- ja jatkokoulutusmahdollisuuksista. Samalla opiskelimme ravintolakäyttäytymisen pelisääntöjä. Mukana olivat vain erityisesti tästä alasta kiinnostuneet nuoret.</p> <p>Toiminnallisia opintoretkiä teemme joka vuosi logistiikkaan, koneteknologiaan, sote-aloille ja rakennusalalle.</p> <p>Ammatillisissa oppilaitoksissa, lukioissa ja ammattikorkeakouluissa opiskelevat entiset oppilaamme käyvät esittelemässä ja kertomassa oppilaillemme vuosittain säännöllisesti erilaisista koulutusuravaihtoehdoista ja omista koulutusvalinnoistaan.</p> <p>Joka vuosi säännöllisesti on myös muita yritys- ja koulutusesittelyjä. Myös harvinaisemmista opiskeluvaihtoehdoista.</p> <p>Peruskoulu- työelämä- yhteistyöhön liittyvä käytäntö (yrittäjäyyskasvatus): Yhteistyö paikallisen senioreiden palvelutalon kanssa: Oppilaat järjestävät palvelutalon asukkaille joka toinen kuukausi ajankohtaista päiväohjelmaa. Musiikkia, liikuntaa, leipomista, hierontaa, käsien hoitoa, askartelua, käsitöitä, Suomi-teemaa jne. Oppilaille on varattu palvelukodista myös paikat sote-alan työelämään tutustumisjaksolle. Oppilaat ovat tässä toiminnassa aktiivisia toimijoita. Opettajat ohjaavat toimintaa.</p>
Kristiinankaupunki	Etsivä nuorisotyö koululla fyysisesti. Siirtopalaverit.

Åbo Akademi	Alla elever gör studiebesök till alla skolor. Om en elev behöver göra flera studiebesök, går det att ordna. Vissa elever väljer att vara på prao i någon skola. T.ex har eleven en praoplats i ett företag, är där tre dagar och så kombinerar eleven det med några dagar på en yrkesskola, t.ex merkonomlinjen 2 dagar. I vissa fall har eleven valt att vara en vecka på en yrkesskola och prova på olika linjer som hen har funderat på att söka till.
Kansanvalistusseura	Kulcurin toimintamalli nivelvaiheyhteistyöhön: https://api.webropolsurveys.com/File/GetStoredFile?storedFileId=412c5bbf-8ad3-4719-b15c-854030493301
Mikkelin kaupunki	Systemaattinen tiedonsiirto opintojen nivelvaiheissa: Siirtopäivä elokuussa, mukana myös etsivä nuorisotyö. Lisäksi opiskeluhuoltopalveluilla aktiivinen tiedonsiirto yhdessä oppilaiden kanssa.
Parkanon kaupunki	Olemme kehittäneet nivelvaihetta etenkin alakouluun päin ja luoneet käytännön, jossa yhtenä foorumina käydään läpi oppilaiden saapumislukot yläkouluun.
Tampereen kaupunki	Eritysoppilaiden tilanteen ennakkoinnin kokonaisuus valmistauduttaessa toiselle asteelle siirtymiseen. Vastuutahona alueelliset tukea koordinoivat opettajat.
Savonlinnan kaupunki	Nivelvaiheen tiedonsiirrot elokuussa, tutustumispäivät.
Siikajoen kunta	Nivelvaihepalaverit joka syksy toiselle asteelle, joissa vaihdetaan tietoa peruskoulun päättöluokkalaisista, jotka aloittavat toisella asteella. Mukana peruskoulun oppilaanohjaaja, toisen asteen esim. ammattiohjaajat, opot ja erityisopettajat.
Padasjoen kunta	Tiivisyhteistyö nuorisotoimen kanssa. Esim. oppilas voi suorittaa opintoja nuorisotoimen tiloissa tilanteissa, joissa on vaarana, että nuori jää ilman päättötodistusta.
Joensuun kaupunki	- oppilaalta ja huoltajilta pyydetään lupa siirtotietoihin
Maalahden kunta	Apolloprojektet som är ett studieövergripande mångvetenskapligt projekt. / www.apolloprojektet.fi
Kotka svenska samskolas garantiförening r.f.	Föräldrakvällen placeras efter period 1 för de som inlett sina gymnasiestudier.
Lahden kaupunki	Nivelvaiheen prosessi siirtymisestä perusopetuksesta 2. asteen opintoihin: https://api.webropolsurveys.com/File/GetStoredFile?storedFileId=4b5328b9-1ded-4573-aff7-dbd665721d64
Alavuden kaupunki	Saattaen vaihtaminen, varmistetaan kouluvierailuilla syksyn tilanne perusopetuksen jälkeen
Suomalaisen yhteiskoulun osakeyhtiö	Lukion tutoropiskelijat
Kiteen kaupunki	Tulevat 7. luokat tehdään valmiiksi 6. luokan keväällä ja tässä kokoonpanossa näkevät toisensa jo toukokuussa. Samalla kerrotaan tuleva vallinnaisaine.
Lahden kansanopiston säätiö	Siirtopalaverit, jotka pidetään ennen yläkouluun siirtymistä 6. luokan opettajien kanssa. Siirtopalaverit, jotka pidetään siinä toisen asteen oppilaitoksessa, jonne oppilaat ovat päässeet ja paikan vastaanottaneet.

Föreningen för svenska samskolans i Tammerfors upprätthåll.	Verksamhetsmodellen för samarbete till andra stadiet faller naturligt i vår skola i och med att vi även har ett eget gymnasium.
Kouvolan kaupunki	Tuki-jorykäytäntö; yhteinen hallinnon toimintamalli.
Kaarinan kaupunki	Yhteistyö yrittäjien kanssa esim. businessrace, joka hyvinkin edesauttaa tiedostamaan erilaisia ammatteja ja niihin liittyviä koulutuksia sekä jatkotyöllistämismahdollisuuksia.
Rovaniemen kaupunki	JOPE-toiminta, nuorten valmennus toiselle asteelle siirryttäessä, etsivä nuorisotyö, SISU-toiminta.
Riihimäen kaupunki	Kuntouttava luokka, johon ohjataan oppilaat kuntouttavalle jaksolle (max 3kk kerrallaan, jaksoa voidaan jatkaa tarvittaessa). Luokassa työskentelee erityisopettaja ja psykiatrinen sairaanhoitaja. Oppilaan tulee sitoutua hoitoprosessiin (esim. nuorisopsykiatria).
Nurmijärven kunta	Kunnan toinen aste ja perusaste kokoontuvat joka syksy tiedonsiirtotapaamiseen. Tiedonsiirrolla pyritään parantamaan siirtymää perusasteelta toiselle asteelle. Tietoa siirretään vain oppilas- ja opiskelijahuoltolain rajoissa.
Puolangan kunta	Yhdessä ammattikoulun kanssa kehitelty käytäntö
Oulun yliopisto	Yrittäjyyskasvuspäivä yhdeksäsluokkalaisille. Päivän aikana koululla on vierailut eri alojen yrittäjiä kertomassa omasta työstään ja siitä, kuinka he ovat päätyneet työhönsä yrittäjäksi. Päivän aikana oppilaat ovat saaneet monipuolisen katsauksen yrittäjän erilaisista työnkuvista ja siitä, minkälaisia taitoja ja osaamista työ vaatii. Yrittäjyyspäivä on nykyään osa monialaista oppimiskokonaisuutta.
Karstulan kunta	Niveltietopalaverit ja oppilaanohjaajien jatkuva keskusteluyhteys.
Ruokolahden kunta	Road Show, SAMPON organisoimat koulutusmessut omalla koulullamme + lukio liittynyt mukaan.
Tuusulan kunta	Tiivis yhteistyö opo+ erityisope, koulussa kehitetty teho-ohjausmalli. tiedonsiirtolomake alakoulusta yläkouluun ja mahdollisuudet moniin tutustumisiin 2. asteelle.
Raaseporin kaupunki	I en liten kommun är samarbetet kring eleverna naturlig. I vissa fall är det samma lärare som undervisar eleverna både i grundläggande utbildning och i gymnasieutbildningen. Överföringsmöten hålls regelbundet och t.ex en del av elevvårdspersonalen är samma
Eurajoen kunta	Toimijat ovat tiukasti verkostoituneita.
Mäntsälän kunta	Tiedottaminen - säännölliset tiedotteet - kolme tiedotetta huoltajille ysiluokan aikana
Viitasaaren kaupunki	Tiedonsiirtopalaveri ammattioppilaitoksen kanssa syksyllä, lukion kanssa jo keväällä heti toukokuussa
Lempäälän kunta	Tiedonsiirtotapaamiset paikallisen lukion ja perusopetuksen opojen välillä. Tiivis yhteistyö kunnan kaikkien opinto-ohjaajien kanssa (säännölliset tapaamiset useamman kerran lukuvuoden aikana).
Uuraisten kunta	Aktiivinen tutustumisvierailupaletti lähiympäristöjen kouluihin.
Vesilahden kunta	Etsivän nuorisotyön kanssa tehtävän yhteistyön lisääminen.
Nakkilan kunta	Yhteistyö Sataedun ja Winnovan kanssa, säännölliset tapaamiset.
Laitilan kaupunki	Nivelvaiheyhteistyötapaamiset toisen asteen kanssa.
Jämsän kaupunki	Ryhmäytymiseen liittyvä yhteistyö hankkeiden sekä, kaupungin nuorisotyön, seurakunnan ja järjestöjen kanssa